

Gerda Testers
Hulsdonksestraat 40
4703 AS Roosendaal
gerda@testers.nl

27-08-2014

Privatisering van Zwembad de Stok.

Zwembad de Stok is van alle Roosendalers in de eerste plaats.

De ChristenUnie staat achter de beslissing Zwembad "de Stok" te privatiseren.

Wij hopen natuurlijk ook dat er een goede koper op af komt. Zodat in ieder geval de Roosendalers van een zwembad kunnen blijven genieten.

De mogelijkheid is er dan ook om dit zwembad onder een Stichting verder te laten functioneren.

Een goed bestuur en een professionele beroepskracht zijn daarbij onontbeerlijk. Door vrijwilligers kan heel veel bespaard worden.

Aangezien Roosendaal een hele goede zwemclub heeft zijn er onder die groep vast vrijwilligers genoeg. Maar ook gewoon oudere vrijwilligers vinden het ook leuk om betrokken te zijn bij de zwemsport en het zwembad.

Anderhalf miljoen bezuinigen is natuurlijk niet mogelijk in één jaar tijd. Maar wanneer het Zwembad goed draait op vrijwilligers kan dat toch wel in de loop van 10 jaar.

Mijn vraag is of de gemeenteraad de mogelijkheid van privatisering onder een Stichting zou willen onderzoeken. Zodat het zwembad niet alleen vóór Roosendalers blijft, maar ook dóór Roosendalers.

Bijlage: Internetstukje over vrijwilligers die een professioneel zwembad runnen.

Met vriendelijke groeten,

Gerda Testers

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Gepubliceerd op *Movisie* (<https://www.movisie.nl>)

[Home](#) > [kennisdossiers](#) > [Vrijwillige inzet](#) > Beroepskracht cruciaal in vrijwilligerszwembad

Beroepskracht cruciaal in vrijwilligerszwembad

Vrijwilligers runnen professioneel zwembad

Artikel,

Vrijwilligers runnen professioneel zwembad

don, 20/03/2014 - 11:00

[Vrijwillige inzet](#) ^[1]

Muziekschool, sporthal, bibliotheek, zwembad – allerlei voorzieningen staan onder druk doordat gemeenten minder geld hebben. Burgers moeten het zelf doen, is de politieke boodschap. Dat blijkt mogelijk, zoals in Lichtenvoorde, waar vrijwilligers de exploitatie van het zwembad overnamen van de gemeente. Maar vanzelf gaat het niet: 'Vrijwilligers werven is één, ze binnenhouden is twee.'

Dit artikel verscheen in Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken, editie voorjaar 2014. Te bestellen via [movisie.nl/tsv](https://www.movisie.nl/tsv) ^[2]

Nergens valt zo op het eerste gezicht te zien dat Het Meekenesch in Lichtenvoorde een bijzonder zwembad is. Op de vroege maandagochtend trekken een paar vrouwen baantjes, om daarna in de kantine koffie te drinken. Het vitrinebord kondigt een avondje disco-zwemmen aan, een rek met folders informeert over AquaFitness, baby-zwemmen en Fifty-Fit. Maar net bij binnenkomst hangen er wel érg veel foto's van medewerkers aan de muur. Het zijn portretten van de huidige actieve 35 vrijwilligers – naast de lijst met zo'n 35 bereidwillige vrijwilligers. Hier blijkt dat het toch niet helemaal een gangbaar bad is: Het Meekenesch won eind vorig jaar de 'Meer dan Handen vrijwilligersprijs', uitgereikt door staatssecretaris Van Rijn, 'als het enige openbare zwembad in Nederland dat door vrijwilligers in bedrijf wordt gehouden', volgens het juryrapport. Alhoewel op dat laatste iets valt af te dingen – er zijn diverse openbare openluchtbaden die al jarenlang volledig met vrijwilligers werken – is het wel bijzonder dat een groep vrijwilligers een voorziening met jaarlijks 50.000 bezoekers draaiende weet te houden. Bijzonder, maar passend binnen de trend van een zich terugtrekkende overheid die vindt dat burgers meer zélf moeten doen.

Hell of a job

Aan tafel in de kantine zitten Miranda Sevenich, bestuurslid van Stichting Exploitatie Meekenesch, en Jeroen Scheuter, als bedrijfsleider één van de twee betaalde krachten in het zwembad. Behalve de zwemsters zijn er enige mannelijke 65-plussers aanwezig, her en der vervend, borend en timmerend. 'Elke maandagochtend is de onderhoudsploeg aan het werk', vertelt Sevenich. Klussen die tot ruim een jaar geleden door professionals werden uitgevoerd. In 2011 besloot de gemeente Oost-Gelre dat er 450.000 euro bezuinigd moest worden op het gemeentelijke zwembad met een flinke regionale functie. Dat is dus het einde van het zwembad, want niemand weet met die resterende 150.000 euro zo'n voorziening draaiende te houden, zo was de gedachte. Desondanks kregen verschillende initiatiefnemers de gelegenheid een plan in te dienen voor de toekomst van het bad; de gemeente achtte dat van de vrijwilligers van zwem- en poloclub Livo haalbaar. 'Toen dat bericht kwam, zijn we met onze groep nog eens goed gaan kijken: kunnen we genoeg vrijwilligers krijgen, wat is precies het energieverbruik, wat zijn de bezoekersaantallen? Toen alles nog eens op een rijtje was gezet, besloten we het te doen', vertelt Sevenich, wier dochter op nationaal niveau aan waterpolo doet. Eind juni 2012 stemde de gemeenteraad in. Het onder een nieuwe stichting ondergebrachte bad zou 2 januari 2013 de deuren openen. 'Vanaf toen was het aan één stuk door buffelen', zegt Sevenich. Belangrijk was wel het tienjarige contract dat de gemeente met de stichting sloot – 'Je begint niet voor een jaartje aan zoiets' – én dat de gemeente al het achterstallige onderhoud voor haar rekening nam. 'Daar hebben ze zich keurig aan gehouden.'

Voor de rest moesten ze het allemaal zelf doen, in hun vrije tijd. 'We wilden dat er niet alleen vrijwilligers vanuit de zwemclub zouden komen, maar vanuit heel Lichtenvoorde.' Dus werd er geflyerd op de markt, wat direct nogal wat aanmeldingen opleverde. In september werd er een eerste vrijwilligersbijeenkomst gehouden. Duizend en één dingen moesten er afgesproken worden, waaronder de invulling van het wettelijk voorgeschreven toezicht in openbare zwembaden. Binnen drie maanden moesten er vijftien vrijwilligers hun diploma bedrijfshulpverlening, reddend zwemmen én EHBO halen. 'Dat bleek geen punt te zijn. Van tevoren hadden we al wel bedacht welke mensen daarvoor geschikt zouden zijn.'

Op 24 december was er nog geen muur wit, terwijl we op 2 januari open zouden gaan

Tussen de bouwlampen werden er vanaf toen regelmatig bijeenkomsten met alle vrijwilligers gehouden, 'om mensen betrokken te houden'. De bouwvloeg van de gemeente ging er op 24 december uit. 'Toen was er nog geen muur wit, terwijl we op 2 januari open zouden gaan, a hell of a job.' Een nieuwe website, vrijwilligers moesten in staat zijn de kassa te bedienen, toezicht te houden, de waterkwaliteit twee keer per dag te controleren en aan te passen – én ze moesten weten waar de koffie en het koffieapparaat staan. 'We kregen het voor elkaar en hebben op 2 januari 's avonds met alle vrijwilligers champagne gedronken.' Inmiddels is het bad een jaar open. Het eerste jaar draaide heel goed en er bleef zelfs wat geld over voor de reserves.

Jeroen's boekje

Afgelopen jaar werden er in het zwembad zo'n 5000 vrijwilligerssuren gemaakt. Hiernaast lopen er twee betaalde krachten rond. Jeroen Scheuter, voorheen gymnastiekleraar, is bedrijfsleider. De andere betaalde kracht is vanuit de gemeente gedetacheerd voor de technische zaken zoals de machinekamer van het zwembad. Een betaalde bedrijfsleider is volgens Sevenich onontbeerlijk. 'Eén persoon moet

ervoor zorgen dat alle lijntjes bij elkaar komen. Dat zou niet vrijwillig kunnen.' Met alle denkbare vragen kunnen ze bij Scheuter terecht. Schriftelijke communicatie via 'het boekje van Jeroen', 'de instructieboekje' en 'de map met nieuwe regels' houdt het zwembad mede aan de gang.

'Als Jeroen plotseling zou wegvallen, hebben we een heel groot probleem. Daarvoor hebben we geen back-up, zo eerlijk moeten we zijn', zegt Sevenich: 'Een bedrijf met weinig professionals is kwetsbaar.' Behalve dat Scheuter een spin in het web van de bedrijfsvoering is, is hij ook belangrijk voor de sfeer: 'De vrijwilligers moeten een praatje met hem kunnen maken.' Want 'vrijwilligers werven is één, ze binnenhouden is twee'. Ze moeten zich welkom en gewaardeerd voelen, dus krijgen ze allemaal een kaartje op hun verjaardag, een attentie als ze ziek zijn, een chocoladeletter plus gedichtje met sinterklaas, altijd gratis koffie. Een vrijwilligersvergoeding van 4 euro per uur kunnen ze ook krijgen: ongeveer de helft van de vrijwilligers maakt daar gebruik van, andere kiezen voor een zwemkaart of maken op geen van beide aanspraak.

Scheuter roept door de intercom dat de koffie klaar is, en een negental grijzende mannen in kluskleren komt aan tafel zitten. Waarom doen ze dit werk? 'Omdat je toch een verantwoordelijkheid hebt', 'Om maatschappelijk zinnig bezig te zijn', 'Vanzelfsprekend dat we dit allemaal doen'. De mannen – onder meer een oud-leraar, een oud-ontwerper, een oud-bouwvakker en een oud-elektricien; de helft oorspronkelijk uit Lichtenvoorde, de andere helft van verder weg – zijn te spreken over de sfeer.

Succesfactoren vrijwilligerszwembad Meekenesch

- Urgentie: zwembad dreigt te verdwijnen: 'We moesten wel'
- Kern van reeds actieve vrijwilligers ('institutioneel weefsel')
- Breed draagvlak onder de bevolking: verder kijken dan de kernvrijwilligers
- Goede sfeer: vrijwilligers die zich gewaardeerd weten en voelen
- Plaatselijke 'cultuur van vanzelfsprekendheid': doen wat er gedaan moet worden
- Betaalde kracht als spin in het web van vrijwilligers
- Langjarig contract en heldere afspraken met de gemeente

Verbindend weefsel

Inmiddels is vanuit elders in het land het vrijwilligerszwembad in de Achterhoek ontdekt: veel andere gemeenten en sportaccommodaties lopen tegen dezelfde problemen aan van stijgende kosten en een bezuinigende overheid. Vanuit Culemborg en Alblasterdam kwamen er zwemclubs en wethouders kijken. In die steden worden nieuwe zwembaden gebouwd, die in ieder geval voor een flink deel door vrijwilligers gerund gaan worden. Gaat het daar ook lukken? 'Dat er meer met vrijwilligers gedaan kan worden, staat als een paal boven water', volgens Sevenich. Maar of het in steden met een minder homogene bevolking zo makkelijk gaat als in Lichtenvoorde, durft ze niet te zeggen. De mores zijn er soms anders. 'Wat doen jullie als hangjongeren de medewerkers van het zwembad binnensluiten?' vroegen de mensen uit Alblasterdam. 'Geen idee, zoiets kennen we hier niet', zegt Scheuter. Niet dat er hier nooit een wanklank te horen valt. Tijdens het disco-zwemmen 's avonds wordt er onder de jongens wel eens ruzie gemaakt. 'Dan zorg ik er bij het toezicht voor dat er vrijwilligers zitten die dat aankunnen, leraren bijvoorbeeld.'

Wat doe je als hangjongeren de medewerkers van het zwembad binnensluiten?

Bij bezoek van elders schuift ook wethouder Paul Wentink aan. Hij stond aan de wieg van het besluit om als gemeente het zwembad van de hand te doen. Dat het met vrijwilligers lukt, is volgens Wentink onder andere te danken aan de sterke zwemvereniging. 'Er is duidelijk een kern van vrijwilligers die het voortouw heeft genomen.' Een voorwaarde voor succesvolle zelforganisatie, in de woorden van hoogleraar Uitermark in zijn oratie 'Verlangen naar Wikitopia': 'Een institutioneel weefsel van stichtingen en verenigingen die mensen in staat stellen zich met elkaar te verbinden.' Tegelijkertijd is er volgens Wentink sowieso plaatselijk een grote bereidheid tot aanpakken. 'Zolang ze zien dat het nuttig is, doen ze het.'

De Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) hanteert nu vier exploitatiemodellen voor zwembaden, met oplopende betrokkenheid van vrijwilligers. Lichtenvoorde is voorbeeldig voor maximale vrijwillige betrokkenheid. Maar, heel belangrijk is volgens Mathieu Daalder van de KNZB dat ook dáár betaalde krachten zijn: 'Politici die zeggen dat het wel voor honderd procent met vrijwilligers kan, maken een vergissing. Die betaalde bedrijfsleider of manager is cruciaal voor de continuïteit.'

De klussende 65-plussers in Lichtenvoorde gaan na de koffie weer aan de slag, tot aan de middag. Sommigen zien elkaar eerder, maar in ieder geval is iedereen er vrijdag op het vrijwilligersfeest. Ook de nog niet ingeschakelde vrijwilligers zijn uitgenodigd. 'Maar ik heb nog niks gedaan', zeggen ze dan beschroomd tegen Sevenich, die dan antwoordt: 'Ja, maar je wordt nog ingezet, dus het zou tóch fijn zijn als je die borrel komt drinken.'

Michiel Bussink is freelance journalist.

Meer dan Handen vrijwilligersprijzen

Zwembad Meekenesch was een van de winnaars van de Meer dan Handen vrijwilligersprijzen 2013 in de categorie landelijke/regionale vrijwilligersorganisaties. De prijsuitreiking wordt jaarlijks georganiseerd door het ministerie van VWS i.s.m. NOV, VNG, VriendenLoterij en Movisie. Het doel is om op verschillende manieren vrijwilligerswerk in de spotlights te zetten en bijzondere initiatieven te belonen. Meer informatie: www.vrijwilligerswerk.nl [3]. Inschrijven voor 2014 kan vanaf 15 mei.

Kennisdossier

[Vrijwillige inzet](#) [1]

Trefwoorden

[vrijwilligerswerk](#) [4] [vrijwilligers](#) [5]

Bron-URL: <https://www.movisie.nl/artikel/beroepskracht-cruciaal-vrijwilligerszwembad>

Links:

[1] <https://www.movisie.nl/kennisdossier/vrijwillige-inzet>

[2] <http://www.movisie.nl/tsv>

[3] <http://www.vrijwilligerswerk.nl>

[4] <https://www.movisie.nl/trefwoord/vrijwilligerswerk>

[5] <https://www.movisie.nl/trefwoord/vrijwilligers>